

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: **МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ,
АУДИТ ТА АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИПЛАТАМИ
ПРАЦІВНИКАМ У БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ**
(на матеріалах АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»)

**METHODOLOGY AND ORGANIZATION OF ACCOUNTING,
AUDIT, AND ANALYSIS OF PAYMENTS
TO EMPLOYEES IN BANKING INSTITUTIONS**
(on the materials of JSC «UNIVERSAL BANK»)

Виконала: здобувач другого (магістерського) рівня вищої
освіти групи _____60А_____

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування»

_____Компанієць І.В.

(прізвище та ініціали)

Керівник: _____Шрам Т.В.

(прізвище та ініціали)

Хмельницький - 2024 року

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, д.е.н., професор

_____ Лариса СІДЕЛЬНИКОВА

«24» 09 2024 року

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

_____ Компанієць Ірині Василівні _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Методологія та організація обліку, аудит та аналіз розрахунків за виплатами працівникам у банківських установах (на матеріалах АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК»)

керівник роботи Шрам Тетяна Валеріївна, к.е.н., доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджена наказом закладу вищої освіти від «24» вересня 2024 року № 485-с

2. Строк подання роботи здобувачем 18 грудня 2024 року

3. Вихідні дані до роботи Законодавчі та нормативні документи, підручники, навчальні посібники, періодичні видання, звітність АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».

4. Зміст кваліфікаційної роботи магістра (перелік питань, які потрібно розробити) Теоретико-методологічні засади обліку, аудиту та аналізу розрахунків за виплатами працівникам. Організація і методика обліку розрахунків за виплатами працівникам у банківських установах. Аудит та аналіз розрахунків за виплатами працівникам АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
Робота містить 5 рисунків, 25 таблиць

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Ім'я, прізвище та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Консультант з написання I-III розділів	Тетяна ШРАМ, доцент	24.09.24	22.11.24
Консультант з нормоконтролю	Олена НОВОСЬОЛОВА, доцент	24.09.24	29.11.24

7. Дата видачі завдання _____ 24.09.24 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел з теми	25.09.24-30.09.24	виконано
2.	Складання і затвердження плану роботи	01.10.24-04.10.24	виконано
3.	Написання 1 розділу	07.10.24-18.10.24	виконано
4.	Написання 2 розділу	21.10.24-01.11.24	виконано
5.	Написання 3 розділу	04.11.24-15.11.24	виконано
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	18.11.24-22.11.24	виконано
7.	Оформлення роботи	25.11.24-29.11.24	виконано
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	02.12.24	виконано
9.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	09.12.24	виконано
10.	Захист роботи в ЕК	18.12.24	

Здобувач _____ Ірина КОМПАНИЄЦЬ
(підпис) (ім'я та прізвище)

Керівник роботи _____ Тетяна ШРАМ
(підпис) (ім'я та прізвище)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИПЛАТАМИ ПРАЦІВНИКАМ.....	9
1.1. Економічна сутність розрахунків за виплатами працівникам.....	9
1.2. Форми і системи оплати праці: сутність та їх класифікація..	22
1.3. Критична оцінка сучасного стану обліку, аудиту та аналізу розрахунків за виплатами працівникам.....	31
ВИСНОВКИ ЗА РОЗДІЛОМ 1.....	38
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИПЛАТАМИ ПРАЦІВНИКАМ У БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ.....	39
2.1. Організація бухгалтерського обліку розрахунків за виплатами працівникам в АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».....	39
2.2. Методика обліку розрахунків за виплатами працівникам у банківських установах.....	51
2.3. Оподаткування виплат працівникам у банках.....	65
ВИСНОВКИ ЗА РОЗДІЛОМ 2.....	74
РОЗДІЛ 3. АУДИТ ТА АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИПЛАТАМИ ПРАЦІВНИКАМ У БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ.....	75
3.1. Організація аудиту розрахунків за виплатами працівникам у банківських установах	75
3.2. Аналіз стану розрахунків з оплати праці в АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».....	84
3.3. Рекомендації щодо вдосконалення системи оподаткування та управління витратами.....	90
ВИСНОВКИ ЗА РОЗДІЛОМ 3.....	102
ВИСНОВКИ.....	103
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	107
ДОДАТКИ.....	114

РЕФЕРАТ

В результаті виконання кваліфікаційної роботи магістра було вирішено комплекс питань, пов'язаних з удосконаленням обліку розрахунків за виплатами працівникам, оподаткування доходів фізичних осіб, аудит та аналіз розрахунків за виплатами працівникам у банківських установах. Удосконалено організаційно-методологічні аспекти обліку, аудиту та аналізу розрахунків за виплатами працівникам у банківських установах. Для вдосконалення організації обліку запропоновано запровадити сучасні програмні рішення, які об'єднують функції обліку, аудиту та аналітики (наприклад, ERP-системи). Розроблено заходи для підвищення прозорості та достовірності даних обліку, зокрема впровадження електронного документообігу, що зменшує вплив людського фактору. Запропоновано вдосконалити систему мотивації працівників шляхом інтеграції KPI у процес оцінки персоналу, що дозволить пов'язати ефективність роботи з розміром винагороди. Для зниження ризиків штрафів і санкцій рекомендовано розробити внутрішню політику контролю, яка забезпечить відповідність нормативним вимогам. Запропоновано робочі документи аудитора та напрями здійснення аудиту розрахунків за виплатами працівникам.

Окреслені напрями оптимізації й регулювання обліку та оподаткування розрахунків за виплатами працівникам.

Основний текст кваліфікаційної роботи магістра викладено на 121 сторінці, містить 25 таблиць, 5 рисунків. Список використаних джерел налічує 70 найменування і розміщений на 7 сторінках, 3 додатки розміщені на 5 сторінках.

Ключові слова: облік, аудит, аналіз, виплати працівникам, банківські установи.

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Сьогодення вимагає від підприємств ефективного управління виплатами працівникам, адже це є невід'ємною частиною стратегії підприємства, так як забезпечує надійне дотримання соціальних гарантій, тримає авторитет роботодавця та підвищує мотивацію працівників.

Банківська система є основою економічної стабільності та розвитку країни. Банки відіграють ключову роль у забезпеченні фінансових потоків, підтримці бізнесу, реалізації соціальних програм та забезпеченні добробуту громадян. Їх значення особливо зростає під час економічних криз або інших надзвичайних ситуацій.

Виплати працівникам у банківській сфері є важливою складовою забезпечення ефективності роботи фінансових установ. Вони охоплюють заробітну плату, бонуси, премії, соціальні пакети та інші компенсації, що сприяють залученню та утриманню кваліфікованого персоналу. У банках, де велике значення мають професіоналізм і відповідальність співробітників, система виплат відіграє ключову роль у формуванні мотивації та лояльності працівників.

Актуальність дослідження бухгалтерського обліку та оподаткування виплат працівникам у банківській сфері визначається ключовою роллю цих процесів у забезпеченні фінансової стабільності банківських установ, дотриманні законодавства та підтримці соціальної відповідальності.

Особливістю виплат у банках є їх багаторівнева структура. Окрім основної заробітної плати, співробітники можуть отримувати змінні бонуси, які залежать від фінансових результатів банку, досягнення індивідуальних показників та виконання стратегічних завдань. Це створює стимули для покращення якості обслуговування клієнтів і підвищення продуктивності.

Не менш важливим є дотримання банками законодавства у сфері обліку

та оподаткування виплат. Складна нормативна база, регулярні зміни в податковій політиці та високі вимоги до прозорості фінансової звітності роблять питання управління розрахунками з працівниками одним і з ключових у діяльності банків.

Таким чином, виплати працівникам у банках – це не лише елемент мотиваційної системи, але й стратегічний інструмент, який впливає на конкурентоспроможність установи на ринку праці та її фінансову стабільність. Ефективна організація цієї сфери дозволяє банкам підтримувати баланс між інтересами працівників і акціонерів, сприяючи їхньому сталому розвитку.

В час розвитку цифрових технологій та динамічних змін в законодавстві, рівень значущості методології, аудиту, обліку та аналізу розрахунків за виплатами працівникам набуває більшого масштабу. Так як помилки, чи в обліку чи в аудиті можуть нести за собою фінансові втрати, викликати конфлікти чи призвести до порушень в стратегічному плануванні.

У період війни важливість своєчасних і справедливих виплат значно зростає. Для співробітників банків, які продовжують виконувати свої обов'язки, незважаючи на ризики, стабільна заробітна плата є гарантією фінансової безпеки для їхніх родин. Це стосується не лише основної заробітної плати, але й додаткових виплат, таких як компенсації за понаднормову роботу, премії за виконання особливо важливих завдань, а також соціальні пакети, що враховують поточні потреби працівників.

Особливої ваги набуває функція банків у забезпеченні економічної стабільності держави. Працівники банків під час воєнного стану відповідають за обслуговування клієнтів, забезпечення безперебійної роботи фінансових систем та виконання державних програм підтримки, таких як виплата соціальних допомог чи кредитних канікул. Ефективна система виплат дозволяє підтримувати мотивацію працівників, навіть у кризових умовах, та зберігати довіру до банківської системи.

Крім того, банківська сфера зобов'язана оперативно адаптувати свої системи обліку та оподаткування до нових реалій. Це включає врахування змін

у законодавстві, додаткових обов'язків, пов'язаних із воєнним станом, та забезпечення прозорості у фінансовій звітності.

Актуальність дослідження зумовлена важливістю забезпечення прозорості та точності обліку таких розрахунків, адже порушення законодавства або недоліки в організації облікових процедур можуть призвести до фінансових санкцій, втрати довіри працівників та репутаційних ризиків для підприємства. Крім того, сучасні виклики, пов'язані зі змінами в законодавстві, цифровізацією облікових процесів і необхідністю підвищення економічної ефективності, підсилюють значення методологічного підходу до обліку та аудиту виплат працівникам.

Аналіз розрахунків за виплатами працівникам також є важливим інструментом управлінських рішень, що дає змогу оцінити ефективність системи оплати праці, оптимізувати витрати та розробити стратегії мотивації персоналу. У зв'язку з цим комплексне дослідження методології обліку, аудиту та аналізу розрахунків є не лише теоретично, а й практично значущим для розвитку підприємств у сучасних умовах ринкової економіки.

Таким чином, дослідження питань обліку, аудиту та аналізу розрахунків за виплатами працівникам є актуальним як з точки зору забезпечення фінансової стабільності підприємства, так і з позиції соціальної відповідальності бізнесу перед працівниками. Це сприяє не лише оптимізації внутрішніх процесів, але й формуванню стійкої економічної системи в умовах сучасних викликів. Вибрана тема дослідження є актуальною, оскільки вона охоплює одні з найбільш вагомих аспектів фінансового управління та соціальної відповідальності підприємств, а також сприяє підвищенню ефективності їхньої діяльності.

Питання обліку, аудиту та аналізу розрахунків з оплати праці залишаються актуальними і привертають увагу як науковців, так і практиків. В ході дослідження особлива увага приділялася роботам таких авторів: А. Долюк, С. Дроб'язко, І. Склярчук, Т. Гуренко.

Загальні питання аудиту заробітної плати висвітлюються у дослідженнях відомих українських вчених, зокрема, А. Кутової, А. Макаренка, Д. Кравчука та

К. Каця.

Зв'язок роботи з науково-дослідними кафедральними темами.

Кваліфікаційна робота є складовою науково-дослідної роботи кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету за темою «Фінансові інструменти сталого розвитку України в умовах системної економічної трансформації» (номер державної реєстрації 0121U112967). Особисто автором досліджено сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аудит та аналіз розрахунків за виплатами працівникам у банківських установах.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи магістра є вивчення теоретичних і практичних аспектів бухгалтерського обліку розрахунків за виплатами працівникам, оподаткування доходів фізичних осіб, аудит та аналіз розрахунків за виплатами працівникам у банківських установах, розроблення рекомендацій щодо їх удосконалення. Для досягнення поставленої мети слід вирішити наступні завдання:

- дослідити теоретичні підходи щодо визначення сутності розрахунків за виплатами працівникам;
- висвітлити нормативно-правове регулювання обліку та оподаткування розрахунків за виплатами працівникам;
- проаналізувати та дати критичну оцінку існуючому на сьогодні стану бухгалтерського обліку праці та її оплати, аудиту та аналізу розрахункових операцій за виплатами працівникам;
- визначити особливості організації бухгалтерського обліку розрахунків за виплатами працівникам та відображення інформації в звітності банківських установ;
- дослідити організацію та методику аудиту виплат персоналу;
- провести аналіз розрахунків за виплатами працівникам на підприємстві;
- сформулювати та впровадити методи та організаційні положення щодо комплексного аналізу ефективності трудових ресурсів;
- окреслити напрями оптимізації й регулювання обліку та оподаткування

розрахунків за виплатами працівникам.

Об'єктом дослідження є діяльність АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» щодо організації обліку розрахунків за виплатами працівникам, а також проведення аудиту і аналізу цих розрахунків.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, організаційно-методичних та практичних аспектів обліку, аудиту та аналізу розрахунків за виплатами працівникам у банківських установах.

Методи дослідження. Під час дослідження були застосовані різні методи, зокрема: методи теоретичного узагальнення і порівняння: використовувалися для розкриття методологічних основ обліку, аудиту та аналізу розрахунків з оплати праці, методи статистичного аналізу: застосовувалися для вивчення, групування та наочного відображення емпіричних даних при аналізі витрат на оплату праці, методи загальнонаукової абстракції, індукції та дедукції, аналізу і синтезу: використовувалися при розробці пропозицій щодо удосконалення обліку, аудиту та аналізу розрахунків з оплати праці працівникам. Кожен із вище описаних методів дозволив отримати конструктивний та об'єктивний погляд на об'єкт дослідження, даючи наукову обґрунтованість висновків.

Інформаційну базу становлять законодавчі акти Верховної Ради України, Укази Президента України, Постанови Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України, нормативно-правові акти України, дані фінансової та статистичної звітності банків, праці вітчизняних та зарубіжних вчених, Інтернет-ресурси, облікові дані та звітність АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК».

Наукова новизна роботи полягає в доведенні теоретичних положень та розробці практичних рекомендацій. Основні елементи наукової новизни:

- адаптація методів обліку до умов автоматизації економіки;
- оптимізація процедур з аудиту для забезпечення прозорості та достовірності розрахунків із працівниками;
- розробка методик аналізу витрат на оплату праці, використовуючи інструменти економіко-математичного моделювання.

Практичне значення отриманих результатів полягає в розкритті потреби

коректного обліку та контролю фінансових взаємодій із працівниками, як основними суб'єктами трудових відносин. Виплати працівникам займають значну частину витрат підприємств, і тому їх правильне управління є завданням з найвищим пріоритетом.

Особистий внесок здобувача полягає у виконанні самостійного наукового дослідження, результати якого є власними розробками автора.

Апробація результатів дослідження. Основні результати кваліфікаційної роботи магістра обговорено на 3 конференціях, зокрема: III Міжнародній науково-практичній конференції «Фінансові інструменти сталого розвитку держави в умовах системної економічної трансформації» (м. Хмельницький – м. Херсон, 2024 р.); IV Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції «Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аудиту, оподаткування та аналізу в умовах міжнародної інтеграції» (м. Хмельницький – м. Херсон, 2024 р.); V Всеукраїнській науково-практичній конференції «Формування новітньої парадигми управління публічними та приватними фінансами в Україні» (м. Хмельницький – м. Херсон, 2024 р.).

Обсяг та структура кваліфікаційної роботи магістра. Кваліфікаційна робота магістра включає вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел та додатки.

У першому розділі магістерської кваліфікаційної роботи висвітлено теоретичні та методологічні основи обліку, аудиту та аналізу розрахунків за виплатами працівникам. У другому розділі дана характеристика сучасного стану організації і методики обліку розрахунків за виплатами працівникам у банківських установах. У третьому розділі розглянуті питання аудиту та аналізу розрахунків за виплатами працівникам у банківських установах на прикладі АТ «УНІВЕРСАЛ БАНК» та надані рекомендації щодо удосконалення системи розрахунків і управління витратами. Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 121 сторінці друкованого тексту. Робота містить 25 таблиць, 5 рисунків. Список використаних джерел із 70 найменування, 3 додатки.